

Sygn. akt III CZP 131/10

POSTANOWIENIE

Dnia 30 marca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Iwona Koper (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z powództwa Zygmunta M.

przeciwko Krzysztofowi S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym

w dniu 30 marca 2011 r.,

na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Apelacyjny
postanowieniem z dnia 17 listopada 2010 r.,

„Czy ustanowiony przez Sąd kurator spadku jest uprawniony do
zastępowania zmarłego powoda w procesie o zasądzenie na jego
rzecz zadośćuczynienia?”

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Przedstawione Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne powstało w następującej sprawie.

Powód wystąpił przeciwko pozwanemu o zasądzenie zadośćuczynienia (art. 445 k.c.). W toku tego postępowania powód zmarł. Sąd Okręgowy na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie, a wobec nieujawnienia się spadkobierców wystąpił do sądu spadku o ustanowienie z urzędu kuratora spadku. Po jego ustanowieniu, postępowanie w sprawie zostało podjęte na podstawie art. 180 § 1 pkt 1 k.p.c. i toczyło się dalej z udziałem kuratora spadku. Wyrokiem z dnia 11 marca 2010 r. Sąd Okręgowy częściowo uwzględnił powództwo. Wyrok wydany nie na rzecz zmarłego powoda, zaskarżył apelacją kurator spadku. Przy rozpoznawaniu apelacji Sąd Apelacyjny powziął wątpliwość dotyczącą uprawnienia kuratora spadku do zastępowania zmarłego powoda w procesie o zadośćuczynienie, sformułowaną w postaci zagadnienia prawnego przedstawionego Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia w postanowieniu z dnia 17 listopada 2010 r., wskazując w nim jako stronę procesu zmarłego powoda.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą, jeżeli spełniona jest przesłanka nieważności postępowania, to Sąd Najwyższy odmawia podjęcia uchwały (m. innymi.: postanowienia. SN z dnia: 9.7.2009 r., III CZP 19/09, OSNC-ZD 2010, nr B, poz. 48; z dnia 20.5.2005 r., III CZP 25/05, OSP 2006, nr 11, poz. 124; z dnia 27.5.2010 r., III CZP 25/10, LEX Polonica nr 2380422; z dnia 14.1.2005 r., III CZP 72/04, LEX Polonica nr 373835; z dnia 6.12.2007 r., III CZP 107/07, OSNC 2009, nr 1, poz. 18; w szczególności w post. SN z 9.7.2009 r., III CZP 45/09, OSNC- ZD 2009, nr D, poz. 113, gdzie podstawą dla odmowy podjęcia uchwały przez SN był brak zdolności sądowej strony).

Stosowanie do art. 379 pkt 2 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi m.in. wówczas, gdy strona nie miała zdolności sądowej. Nie budzi wątpliwości, że powód, który miał zdolność sądową w chwili wytoczenia powództwa, wraz ze śmiercią w toku postępowania zdolność tę utracił. Tymczasem zarówno Sąd Okręgowy, jak i Sąd Apelacyjny nie wyciągnęły z tej zmiany okoliczności właściwych wniosków. Chociaż trafnie z urzędu zawieszono postępowanie, a następnie podjęto je po ustanowieniu przez sąd spadku kuratora spadku, to jednak zmarły powód był nadal traktowany jako strona postępowania. Znalazło to wyraz w

wyroku zaskarżonym apelacją, zasądzającym zadośćuczynienie na rzecz zmarłego powoda oraz w postanowieniu o przedstawieniu zagadnienia prawnego przez Sąd Apelacyjny, w tym również w samym sformułowaniu zagadnienia.

W tym stanie rzeczy, postępowanie przed Sądem Okręgowym (od chwili śmierci powoda) oraz postępowanie przed Sądem Apelacyjnym, toczące się z udziałem zmarłego jest nieważne z uwagi na brak zdolności sądowej strony.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji postanowienia.